

Lesz-e válság.

Még el sem röppent IV. Károly király ajkáról az alkotmányos eskü, egyes Ausztriában végbement személyi változásokkal kapcsolatban eleinte halkán suttogtak, későbbben egyre nyíltabban és határozottabban tárgyaltak a — kormányválságról. És ezek a hírek királyunknak a magyar alkotmányra letett esküje után sem hallgattak el, sőt most már a többségi párt válságáról is krónikát vezet a sajtó egy része. Pedig: aki politikailag elfogulatlan, annak emlékeznie kell rá, hogy ilyen válság a politikai lehetetlenségek közé tartozik. Lehetetlen, mert nem tétélezhető föl, hogy az új király első politikai, a parlamenti élettel összefüggő ténykedése az alkotmány szellemével szembehelyezkedjék. A magyar alkotmány sarkalatos alapelve, hogy a királynak a parlamenti többségből kell kiválasztania azokat az államférfiakat, akikre az ország hajójának a kormányzatát bízni akarja. Ha a király abban a meggyőződésben lenne, hogy a parlamenti többség nem hű kifejezője és képviselője a nemzeti akaratnak, jogában állna a parlamentet felosztatni és új választást kiírni. Új választás azonban a mai viszonyok között nemcsak azért nem lehetséges, mert a parlament országgyűlési határozattal a háború utáni meghosszabbította a mandátumát, hanem és főleg azért nem, mert akkor, amikor a választók tulnyomó többsége a harctéren küzd, vagy egyéb katonai szolgálatot teljesít, egy új választás nem eredményezhetné az igazi nemzeti akarat kialakulását, mert hiszen nem tudhatni, hogy micsoda politikai pártállást foglalnának el azok, akik a háborús vis major folytán nem gyakorolhatnak szavazati jogukat.

Mikor tehát a kormány és a többség válságát hirdetik, mintegy arra biztatják a királyt, aki csak a minap tette le az esküt a magyar alkotmányra, hogy helyezkedjék szembe az alkotmány tételes rendelkezéseivel és szellemével. Erre pedig IV. Károly király, aki eddigi uralkodói intézkedéseivel a legszigorúbb alkotmányos érületről teti tanúságot, bizonyára nem lesz kapható.

Gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula kihallgatása a királynál semmiféle válságnak nem lehet előjele; sokan az egésznek tulzott és hamis jelentőséget tulajdonítanak. Köztudomásu, mily szigorúan tartózkodott ifjú királyunk trónörökös korában minden aktuális politikától. Mert a magyar alkotmány nem szánt politikai szerepet a magyar trón örökösének. Amint azonban IV. Károly király a királyi hatalom birtokába lépett, egyenesen kötelességévé vált a folyó politikai ügyekkel törődni. És mert nem egy pártnak a királya, de királya az egységes, egész és osztatlan Magyarországnak, csak természetes, hogy bepillantást óhajt nyerni az ellenzéki pártok törekvéseibe is. Ebből azonban egyáltalán nem következik az, hogy ő ezzel ezeket a törekvéseket magáévá is teszi.

Az alkotmány értelmében legfőljebb személycseréről lehetne szó, de az új kormány fejének és tagjainak a parlamenti többségből kellene kikerülnie. Esetleg koncentrációs kabinet is jöhetne kombinációba. Ez utóbbiból azonban a koalíciós tapasztalatok után a nemzet többsége aligha kérne. Ami pedig a személycserét illeti, van-e magyar ember, aki kétségbevonhatná Tisza István kiváló tehetségét, szívós energiáját és a külföldön is általánosan elismert óriási tekintélyét, amellyel világszerte elismerést szerzett a magyarságnak is. Amit az ember nagyon szeretné, azt könnyen és szívesen elhítteti magával. Ez a helyzet a fennhirdetett kormány- és pártválsággal is. Bizonyosan nagyon szeretnék Tisza ellenfelei, ha úgy lenne.

Az antant és Görögország diplomáciai viszonya megszakadt.

— Görögország nem teljesíti az antant követeléseit. —

Rotterdam, január 5. A *Daily Telegraph* athéni levelezője jelenti: Az antant legutóbbi jegyzékének átnyújtása óta a diplomáciai viszony Görögországgal tényleg megszakadt, ami azonban még nem jelenti okvetlenül a háborút. Az olasz követség kivételével a többi antant-államok követségi palotáit lezárták.

A követek a hadihajók fedélzetén tar-

tózkodnak. Csak az olasz követ tartja még fenn az összeköttetést a görög kormánnyal. Gunariszt azt állítja, hogy Görögország általában el fogja fogadni az antant követeléseit, csak megkísérli, hogy keresztülvigye azoknak enyhítését, illetőleg megváltoztatását. Hír szerint az antant — ha a görög kormány kívánja — beleegyezik abba, hogy a venizelisták hagyják el az országot.

Megérkezett az antant jegyzékének hivatalos szövege.

BÉCS, január 5. *Panfield amerikai nagykövet ma délután a külügyminiszteriumban jegyzéket adott át, amely az antant választ tartalmazza a központi hatalmak december 12-iki békejegyzékére. A jegyzék tartalma lényegében megegyezik a Havas-ügynökség által december 30-án közölt jegyzékkel.*

Az antant szerénytelen feltételei.

Berlin, január 5. A *Berliner Tageblatt*-nak jelentik Luganóból: Az antantnak Wilson jegyzékére adott válasza felsorolja az antant bizonyos feltételeit. Így Szerbia, Románia, Montenegró, Franciaország és Belgium kiűritését, mielőtt még megkezdénék a béketárgyalásokat. Követeli továbbá Elzász-Lotharingia visszacsatolását Franciaországhoz és általában Európa térképének megváltoztatását. A központi hatalmak már ismerik ezeket a feltételeket és az antant most a semlegesekkel akarja ezeket megismertetni.

Angol lap a békeakció folytatásáról.

Rotterdam, január 5. A *Manchester Guardian* mai vezércikkében annak a várakozásának ad kifejezést, hogy a központi hatalmak nem hagyják abba békeakciójukat, hanem most, miután az antant visszautasította ajánlatukat, közölni fogják feltételeiket. A *Times* viszont azt írja, hogy Hollandia és a legnagyobb délamerikai köztársaságok példája azt bizonyítja, hogy a független semleges államok nem hajlandók Wilson kezdeményezéséhez csatlakozni. A lap dicséri Spanyolország méltóságteljes állásfoglalását.

A békepropaganda elnyomása Oroszországban és Angliában.

Berlin, január 5. Az *Achtuhrblatt* jelenti: A pétervári rendőrség az utóbbi időben több városrészben házkutatást tartott és nagymennyiségű brosurát foglalt le, amelyek a béke erőszakos helyreállítását követelik. Eddig hetvennyolc embert tartóztattak le. A könyvkereskedésekben is sok nyomtatványt koboztak el. A pétervári rendőrséghez naponként számos följelentés érkezik, amelyek tekintélyes egyéneket megvádolnak azzal, hogy az ellenséggel titkos érintkezést tartanak fenn és a külön béke mellett propagandát üznek. Majdnem naponként jelentkeznek emberek a rendőrségen, akik azt állítják, hogy az utcán vagy a csapszékben ti-

tokzatos egyéniségek arra akarták őket rávenni, hogy megfelelő jutalomért miniszterek és rendőrtisztviselők ellen gyilkosságra vetemedjenek. Kiderült, hogy ezek a vádak koholmányok. A pétervári fogházak zsúfolva vannak politikai foglyokkal.

Basel, január 5. Az angol kormány e hónap 2-án megtiltott minden béketüntetést az egyesült brit királyságok területén. A legutóbbi nyolc nap alatt egyedül a londoni grófságban nem kevesebb, mint 36 nyilvános béketüntetés volt.

Karácsonyi hangulat az oláh fronton.

Oláh front, december 25.

Másfél méter mély földőzből kitekintek az égre és a nap bágyadt melege az, ami most nekem a legnagyobb öröm. Pedig szent karácsony napja van ma. Milyen boldogságban szokott ilyenkor minden lélek uszni. Igen, valamikor régen úgy lehetett, de már el is felejtettem a karácsonyi boldog érzést. Már a harmadik karácsony-nap ér a harctéren, csodá-e tehát, hogy borus kedvvel gubbaszkodom földkatlanomban.

Bugást hallok. Orosz repülő. Bizonyára ide tekintget a megfigyelője. Talán épen most csattantotta el fényképező gépén a billentyűt és így meg is örökött. Szép emlék — már számára. Nem lehetetlen, hogy hamarosan néhány gránát barátságos hangjával üdvözölni fog, hogy az emlékből nekem is jusson. Neesak rajta, hisz különben olyan unalmas volna az élet.

Node ott balra és jobbra már élénkebb élet folyik. Ágyuink ugyancsak bömbölnek, mintha tudnák, hogy a szent ünnepen illik egy kissé hangosnak lenni, már csak azért is, mert az éjjel a bitang muszkák nyugtalantani mertek bennünket.

Azt hittem, hogy mára valami nagy fordulat történik. Talán meglepik a világot azzal, ami után mindannyian sóvárgunk. Nem következett be. Seba, azért nem csüggedünk és továbbra is olyan rendületlenül harcolunk, mint eddig.

Emberek, akik ma otthon békés hangulatban töltöttek el ezt a nagy napot, gondolatok ránk egy pillanatig, mint ahogy mi is gondolunk rájuk. Nincs karácsonyfánk, nincs szobánk, de va mforrón érző lelkünk, amelyben az otthonlétvéért lobog a szeretet lángja.

Legalább a szeretet napján szeressük egymást.

Homo.